

Jože Tanko
Anja Bah Žibert
Franc Breznik
Nada Brinovšek
Jelka Godec
dr. Vinko Gorenak
mag. Branko Grims
Eva Irgl
Janez Janša
Danijel Krivec
Suzana Lep Šimenko
Tomaž Lisec
dr. Anže Logar
Žan Mahnič
Bojan Podkrajšek
mag. Marko Pogačnik
Marijan Pojbič
mag. Andrej Šircelj
Ljubo Žnidar

PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O ORGANIZIRANOSTI IN DELU V POLICIJI

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM ZAKONA

Zakon o organiziranosti in delu v policiji ter Zakon o nalogah in pooblastilih policije, ki sta bila sprejeta februarja 2013, nalagata policistom izvajanje nalog z najvišjo stopnjo tveganja za zdravje in življenje. Velja poudariti, da policisti pri izvajanju teh nalog z najvišjo stopnjo tveganja za zdravje in življenje izpostavljajo svoje življenje. Tudi poslanstvo policije je pomagati ljudem, skrbeti za njihovo varnost in za varnost premoženja. Pri tem izhaja iz vrednot, ki se kažejo v zakonitem in strokovnem delu, poštenosti, nepristranskosti, nediskriminatornosti, odgovornosti, osebnosti in poklicni integriteti, varovanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter spoštovanju ljudi ter njihovega dostojanstva. Dejstvo je, da policisti pri opravljanju svojega poslanstva in dela tvegajo in izpostavljajo svoje zdravje in življenje.

Zakon o organiziranosti in delu v policiji v 86. členu opredeljuje nekatere pravice ožjih družinskih članov. Ni pa urejene oziroma določene pravice ožjih družinskih članov do službenega stanovanja v primeru, da je policist, ki je pri opravljanju dela izgubil življenje, imel sklenjeno najemno pogodbo. Potrebno je poudariti, da je pravica do prebivališča temeljna pravica, pomembna za nemoteno življenje in razvoj družine. Zato je utemeljeno, da se določi pravna in socialna varnost, in sicer iz razlogov celostne ter pravične ureditve tega vprašanja, tudi za ožje družinske člane v primeru, ko policist izgubi življenje in je imel sklenjeno najemno pogodbo ter z družino živel v službenem stanovanju policije. Tako bi zagotovili nemoteno nadaljevanje življenja ožjih družinskih članov policista, ki je izgubil življenje pri opravljanju nalog.

Pri izvajanju poslanstva oziroma nalog in pooblastil policije prihaja tudi do poškodb, katerih posledica je invalidnost. V primeru I. stopnje invalidnosti ali težjih okvar zdravja nastopijo pogoji, ko policist zaradi zdravstvenih omejitev, skladno s določbami tega zakona, ni več zmožen opravljati nalog policije, niti ne more več izpolnjevati pogojev za uslužbenca policije. V takšnih primerih se policisti po določbah predpisov, ki urejajo invalidnost, tudi invalidsko upokojijo. Določbe zakona in aktov sprejetih na njihovi podlagi ne predvidevajo možnosti podaljšanja najema službenih stanovanj, saj tako zakon kot izvedbeni akti primarno varujejo interes aktivno zaposlenih uslužbencev policije. Izhajajoč iz temeljnih določb Ustave Republike Slovenije, mednarodnih konvencij, pravičnosti in humanosti je nesprejemljivo policista, ki je pri opravljanju nalog policije trajno izgubil zdravje, postaviti v situacijo, ko bi se mu odreklo oziroma odvzelo stanovanjsko pravico. Osebe s trajnimi okvarami zdravja so upokojene, nimajo možnosti preživljanja ali dela, zato so posledično socialno šibke in jih je iz teh razlogov potrebno pravno varovati. V to kategorijo spadajo tudi uslužbenci policije, ki zbolijo zaradi poklicnih bolezni, torej bolezni, ki so v povezavi z opravljanjem nalog policije.

Odnos države do položaja veteranov vojne za Slovenijo je potrebno izboljšati. Žal je nostalgija po nekih drugih časih tako velika, da so številne privilegirane pokojnine upravičene, veterane vojne za Slovenijo pa se omalovažuje. Takšen odnos je nesprejemljiv. Ena izmed možnih rešitev tovrstnih težav bi po našem mnenju bila uporaba povsem praznih stanovanj v upravljanju države.

V medijih smo v zadnjem obdobju zasledili dva primera, ko sta policista oziroma udeleženca vojne za osamosvojitve Slovenije zaradi zdravstvenih težav in posledično

invalidske upokojitve zaradi težav, ki so posledica neurejenosti v zakonu, danes pred deložacijo iz službenega stanovanja.

Zato bi bilo potrebno z zakonom takšne primere urediti, zagotoviti socialno in zdravstveno varstvo, jim dati garancijo za nemoteno življenje in upokojitev oziroma možnost ohranitve pravice do prebivališča. S tem bi se omogočila nemotena zdravniška oskrba, kadar je v konkretnem primeru potrebna.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1. Cilji in načela

Predlog zakona ne odstopa od ciljev in načel, ki so bila upoštevana že ob pripravi veljavnega zakona. Še posebej pa se s predlagano dopolnitvijo zakona sledi načelom pravne in socialne države, pravne varnosti, pravice do osebnega dostojanstva, enakosti pred zakonom, enakega varstva pravic in nenazadnje vrednotam, na katerih smo gradili slovensko osamosvojitvev.

S predlaganima dopolnitvama zakona se ureja položaj posameznikov, veteranov vojne za Slovenijo, ki so bili za samostojno Slovenijo pripravljene žrtvovati svoje življenje. S tem se kaže tudi na odnos države do samostojne Slovenije, ki so nam jo priborili. Sledi se načelom odnosa do policistov, ki so pri opravljanju poslanstva policije, ki je pomagati ljudem, skrbeti za njihovo varnost ter za varnost premoženja, izgubili svoje zdravje ali bili poškodovani tako, da dela policista ne morejo več opravljati.

2.2. Poglavitne rešitve

S predlogom zakona se iz razlogov celostne in pravične ureditve pravice družinskih članov po smrti policista dopolnjuje pravna podlaga za družinske člane po smrti policista, če je ta imel sklenjeno pogodbo o najemu službenega stanovanja, in sicer tako, da imajo njegovi družinski člani pravico do sklenitve nove pogodbe o najemu službenega stanovanja za nedoločen čas.

S predlagano dopolnitvijo 88. člena Zakona o organiziranosti in delu v policiji se urejajo oziroma dopolnjujejo pravice za upokojene uslužbenke policije, ki so se upokojili iz razlogov invalidnosti. Policisti pri opravljanju dela tvegajo in izpostavljajo svoje zdravje in življenje. Pri izvajanju nalog in pooblastil policije prihaja tudi do poškodb, katerih posledica je invalidnost. V primeru I. stopnje invalidnosti ali težjih okvar zdravja nastopijo pogoji, ko policist zaradi zdravstvenih omejitev skladno s določbami tega zakona ni več zmožen opravljati nalog policije, niti več ne more izpolnjevati pogojev za uslužbenca policije.

Enako velja za vojne veterane oziroma vojne veteranke po Zakonu o vojnih veteranih.

3. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOST PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

3.1. Prilagojenost predlagane ureditve pravu Evropske unije

Zakon ni predmet usklajevanja s pravnim redom Evropske unije.

3.2. Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

Nemčija

Bundespolizei (BPol) je federalna policija, ki je podrejena zveznemu ministrstvu za notranje zadeve. Zvezno ministrstvo za notranje zadeve vodi zvezni minister. Policija, ki je sestavni del ministrstva, se deli na zvezno in deželno policijo (16 dežel). Deželne policije vodi posamezni minister za notranje zadeve zvezne dežele Nemčije. Tako je na primer v zvezni deželi Bavarski na podlagi zakona o organizaciji bavarske državne policije (Gesetz über Organisation der Bayerischen Staatlichen Polizei) notranje ministrstvo najvišji nadrejeni in usmerjevalni organ bavarske policije. Minister je pooblaščen dajati splošna navodila vsem v notranjem ministrstvu (kamor hierarhično spada tudi najnižja policijska enota na lokalni ravni). Navodila za policijo so splošna in strokovna in so za vse delavce policije obvezujoča. Ministrstvo lahko vodi tudi posamezne akcije, celo neposredno, kajti pristojni uradniki so obenem tudi policijski uradniki z vsemi pooblastili, pravicami in dolžnostmi policistov. Vsa deželna policija je organizirana strogo hierarhično. Takšna hierarhična organizacija vodi k jasnim nad- in podrejenim odnosom in omogoča hitro in učinkovito reagiranje policije.

Socialne pravice ureja zvezna delovna zakonodaja. Deželni zakon o uradnikih pa določa (100. člen), da ministri lahko predpišejo posebne določbe za policiste (tudi gasilce, civilno zaščito in obveščevalne službe), da so izvzeti iz splošne delovne zakonodaje, in sprejmejo posebne akte za te kategorije.

Zvezni zakonu v 141. členu določa, da imajo policisti pravico do polnega zdravstvenega varstva v času, ko so zaposleni kot policisti. Zdravstvena varnost je zagotovljena tudi med bivanjem v tujini, tudi brez delovnih obveznosti, vendar le v višini, kot bi bila zagotovljena na območju Nemčije. Stroške krije dežela (če je policist zaposlen v deželi) oz. zveza (če je zaposlen v zvezni policiji).

Posebno zahtevne oblike dela so urejene v odredbi o težji delih (za uradnike), kamor sodijo:

- službe, kjer uslužbenci delajo v neugodnem delovnem času
- dežurna služba
- specialne enote
- letalsko osebje.

Finančni dodatki za potapljače (uradniki in vojaki) se štejejo po urni postavki 3,09 evra za uro brez potapljaške opreme, po globinah od 5., 10. in po 15. metrih pa so določeni še višji dodatki. Pomembno je to, da upoštevajo dodatke za čas potapljanja. Prav tako imajo določene finančne dodatke za delo z eksplozivnimi sredstvi.

V deželnem zakonu o uradnikih (140. člen) je določeno, da delodajalec policistu lahko odredi, da mora bivati v skupnih bivališčih in uporabljati skupnostno preskrbo. To lahko odredi zaradi posebnih nalog, usposabljanj in izobraževalnih procesov.

Avstrija

Javna varnost je v Avstriji razdeljena na tri organizacijske in teritorialne ravni. Najvišji organ, pristojen za javno varnost, je ministrstvo za notranje zadeve, kjer kot organizacijska enota deluje tudi direktor za javno varnost. Za neposredno izvajanje nalog javne varnosti je odgovorna izvedbena veja zvezne policije, to sta t. i. redarstvena služba zvezne policije in lokalna policija, t. i. občinsko redarstvo. Za izvajanje policijskih nalog so na lokalni ravni vzpostavljeni policijski inšpektorati.

Zakonodaja s področja socialne varnosti (bolniški dopust, zavarovanje za poklicno nesrečo in smrt, pokojninski sistem) se uporablja tudi za policiste. Obstajajo posebni dodatki za delo v nočni izmeni, za nevarnost in posebne delovne razmere, kot spodbuda za strokovnjake (na primer za pilote helikopterjev itd.).

Zvezno ministrstvo za notranje zadeve zagotavlja psihološko pomoč za policiste, ki jo potrebujejo, na primer zaradi travme po streljanju ali izgorevanja na delovnem mestu. Te obveznosti niso urejene na podlagi predpisov delovnega prava, izhajajo pa iz splošne obveznosti delodajalca za skrb izpostavljenih delavcev.

Obstajajo posebne določbe za pravno pomoč policistom, ko gre za kazenski pregon v zvezi z izpolnjevanjem uradnih nalog, obsega pa predvsem plačilo odvetnika.

Finska

Na ministrstvu za notranje zadeve deluje policija (Police Department) kot vrhovni policijski urad, ki upravlja in razvija policijske dejavnosti, odloča o nacionalnih strategijah, skrbi za razvoj policijske dejavnosti, pripravlja zakonodajo s policijskega področja in zagotavlja strokovno znanje s področja notranjih zadev. Poleg tega policija skrbi tudi za zadeve, povezane z zasebnim varovanjem, in nekatere upravne zadeve (npr. strelno orožje).

Rezervna sestava policije deluje v okviru rednih enot policije. Naloge lahko opravljajo v času krize, katastrof in v vojni. Rezervni policisti sklenejo posebno pogodbo s policijo za delo v rezervni sestavi, s katero so opredeljene pravice in obveznosti med posameznikom in inštitucijo. Vpoklic na delo opravlja policija. Usposabljanje organizirajo vsako drugo ali tretje leto in traja nekaj dni.

Pokojnine za državne uslužbence so urejene v zakonu o pokojninah (State Employees' Pensions Act). Plačujejo se iz državnega proračuna. Pokojnina kot pravica se dodeli v obliki starostne, invalidske ali polovične pokojnine. Poleg tega so prejemniki pokojnine upravičeni še do rehabilitacijskih dodatkov. Družinske pokojnine se dodelijo kot pokojnine za preživele zakonce in vzdrževane družinske člane, mlajše od 18 let.

Slovaška

V slovaški zakonodaji je delovnopravna ureditev policistov ločena od zakona, ki ureja naloge, pooblastila in odgovornosti policistov (Police Corps, duties, powers and responsibilities of police officers and other fundamental issues št. 171/1993 Coll. o policijski korpusa).

Celovita ureditev delovnih razmerij policistov in pripadnikov nekaterih drugih oboroženih sil je bila urejena s posebnim zakonom (št. 73/1998 Coll. on the state service of members of the Police Corps, the Slovak Information Service, the Corps of Prison and Court Guard of the Slovak republic and of the Railway Police), socialna varnost pa z drugim posebnim zakonom (no. 328/2002 on the social security of policemen and soldiers). Ta zakonodaja je popolnoma neodvisna od splošno veljavne delovne zakonodaje (zakon št. 311/2001 Coll. Labor code) in splošno veljavne zakonodaje o socialni varnosti. Poleg navedenih pravnih aktov obstajajo številni drugi, ki jih izda minister za notranje zadeve ali generalni direktor policije in urejajo več vidikov dela policistov.

Nadurno delo ureja poseben zakon (št. 73/1998 Coll), opredeljuje ga kot delo, ki presega redni tedenski delovni čas. Policist mora opraviti nadurno delo, če je to potrebno zaradi "pomembnih interesov držav". Pomemben interes države je opredeljen

z uredbo (17/2008), in sicer so to dejavnosti, ki jih ni mogoče opraviti v rednem tedenskem delovnem času, zaradi njihove pomembnosti, obsega in takojšnje potrebe.

Policist ima pravico do šest tednov letnega dopusta. Ta osnovni dopust pa se lahko poveča še za dva tedna, ki jih preživi v zdravilišču na predlog zdravniške komisije. Če policist dela manj kot celo leto, ima pravico do sorazmernega dela dopusta. Dopust mora praviloma uporabiti v enem neprekinjenem obdobju. Če koristi dopust v več delih, mora vsaj en del skupaj trajati najmanj dva tedna. Začetek dopusta določi policistov nadrejeni, ob upoštevanju interesov službe in želje policista. Dopust je treba izkoristiti do konca leta, in le zaradi objektivnih razlogov ga je možno izkoristiti do konca prihodnjega leta. Zaradi pomembnih službenih interesov lahko nadrejeni spremeni predhodno določene dni dopusta ali dopust celo prekliče.

Socialna varnost policistov je popolnoma neodvisna od sistema socialne varnosti državljanov. Dajatve se plačujejo od plače policista in prispevkov delodajalca. Sistem socialne varnosti vključuje:

- nadomestilo plače zaradi bolniške, ki je na splošno bolj ugodna kot v civilnem sistemu socialne varnosti,
- nadomestilo zaradi poškodb, ki policistu zagotavlja kompenzacijo za stalno poslabšanje zdravja zaradi dela, poškodb ali bolezni, povezane z delom. Če je posledica poškodbe ali bolezni smrt, so do plačila upravičeni sorodniki.

Osnovni pogoj za upokožitev je vsaj 15 let službovanja.

Bonusi in koristi so določeni za različne situacije in so odvisni tudi od položaja policista. Policisti lahko prejmejo izredne nagrade za izjemne storitve za delo preko svojih dolžnosti in za izpolnitev izredne naloge.

Druga plačila, ki se lahko štejejo kot dajatve ali dodatki, so:

- nadomestilo za stroške, ki nastanejo pri prerazporeditvi,
- nadomestilo za stroške selitve,
- nadomestilo za stroške preventivne rehabilitacije,
- povračilo potnih stroškov za družinske obiske.

Dodatni osebni bonusi:

- rekreacijske storitve: policisti in upokoženi policisti, njihovi zakonci in mladoletni otroci lahko izkoristijo rekreacijske-počitniške objekte v lasti ministrstva za notranje zadeve po znižanih cenah;
- zdraviliško zdravljenje: policisti, upokoženi policisti in upokoženi policisti invalidi lahko koristijo brezplačno zdraviliško zdravljenje na priporočilo njihovih zdravnikov;
- ureditev pokopa za policista.

Psihološka pomoč policistom je bila urejena z uredbama ministrstva za notranje zadeve (103/2005 on psychodiagnostic and psychological examination and the regulation 36/2003 on the system of psychological care of members of the Police Corps). Obsega naloge, določene v letnih akcijskih načrtih.

Glavne so:

- preiskave prosilcev za zaposlitev ali uradnikov, ki zaprosijo za zaposlitev v posebnih enotah, ali uradnikov, ki zaprosijo za delo s posebno opremo itd.,
- psihološko usposabljanje uradnikov, ki obsega psihologijo vodenja, obvladovanje stresa in komunikacijske zmožnosti,
- osveščanje o zdravem načinu življenja, ki je usmerjeno v ohranjanje in izboljšanje duševnega zdravja in dobrega počutja policistov,
- psihološka preventiva, ki vsebuje profiliranje prosilcev in policistov, redne diagnostične preiskave uradnikov (vsakih 5 let), informacijske kampanje o pogostih psiholoških nevarnostih, usmerjeno diagnostiko in zdravljenje,

- posebna psihološka usposabljanja za uradnike, katerih cilj je izboljšanje njihove sposobnosti za uspešno in aktivno obvladovanje praktičnih situacij pri policijskem delu,
- svetovanje tako posameznikom kot skupinam za odpravljanje poklicnih in zasebnih težav,
- posttravmatska svetovanja policistom, ki so imeli pred kratkim travmatično izkušnjo (uporaba smrtonosne sile, smrt sodelavca, situacije s talci, samomorilske situacije, delo z agresivnimi skupinami, naravne katastrofe), za preprečevanje duševnih motenj in regeneracijo policista za delo,
- opravljanje analiz in raziskav, ki so namenjene izboljšanju institucionalnih zmogljivosti za psihološko oskrbo in izboljšanje upravljanja s človeškimi viri.

4. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona nima neposrednih posledic na državni proračun.

Predlog zakona nima neposrednih posledic na druga javnofinančna sredstva.

5. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Zakon ne predvideva dodatnih proračunskih sredstev za izvedbo zakona.

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

Sprejem zakona ne bo imel drugih posledic.

7. RAZLOGI ZA OBRAVNAVO PO SKRAJŠANEM POSTOPKU

Ker gre za manj zahtevno dopolnitev zakona, predlagamo, da se predlog zakona obravnava po skrajšanem postopku.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o organiziranosti in delu v policiji (Uradni list RS, št. 15/13, 11/14, 86/15 in 77/16) se v 86. členu za prvim odstavkom doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) V primeru policista iz prvega odstavka tega člena, ki je imel sklenjeno pogodbo o najemu službenega stanovanja, se z zakoncem, zunajzakonskim partnerjem ali otrokom sklene nova pogodba o najemu službenega stanovanja za nedoločen čas. Enako velja za vojne veterane oziroma vojne veteranke po Zakonu o vojnih veteranih (Uradni list RS, št. 59/06 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 101/06 – odl. US, 40/12 – ZUJF in 32/14).«.

Odstavki v nadaljevanju 86. člena se ustrezno preštevilčijo.

2. člen

V 88. členu se drugim odstavkom odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Z upokojenim uslužbencem policije, ki se je upokojil iz razlogov po prejšnjem členu tega zakona, poklicnih boleznih ali iz razlogov priznane invalidnosti I. kategorije ali iz drugih posebej utemeljenih razlogov, se sklepajo pogodbe o najemu ali podaljšanju najema službenih stanovanj, samskih sob in ležišč v samskih sobah pod enakimi pogoji kot z uslužbenci policije iz prvega odstavka tega člena. Enako velja za vojne veterane oziroma vojne veteranke po Zakonu o vojnih veteranih (Uradni list RS, št. 59/06 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 101/06 – odl. US, 40/12 – ZUJF in 32/14)«.

Odstavki v nadaljevanju 88. člena se ustrezno preštevilčijo.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

3. člen

(1) Vlada uskladi predpis iz 86. člena zakona najkasneje v dveh mesecih od uveljavitve tega zakona.

(2) Minister uskladi predpis iz 88. člena zakona najkasneje v dveh mesecih od uveljavitve tega zakona.

(3) Upravičenci z 1. in 2. člena tega zakona, ki so v postopku prenehanja veljavnosti najemne pogodbe, ali so prejeli obvestilo o odpovedi najemne pogodbe, ali so prejeli obvestilo o izselitvi pred uveljavitvijo tega zakona, na predlog sklenejo ali podaljšajo veljavnost najemne pogodbe za nedoločen čas najkasneje v enem mesecu od uveljavitve tega zakona.

4. člen

Zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV PO ČLENIH

K 1. ČLENU

S predlagano dopolnitvijo 86. člena Zakona o organiziranosti in delu v policiji se iz razlogov celostne in pravične ureditve pravice družinskih članov po smrti policista določa, da imajo v primeru, ko je policist izgubil življenje pri opravljanju nalog policije in je ta imel sklenjeno pogodbo o najemu službenega stanovanja, njegovi družinski člani (zakonec, zunajzakonski partner ali otrok) pravico do sklenitve nove pogodbe o najemu službenega stanovanja za nedoločen čas. Enako velja za vojne veterane oziroma vojne veteranke po Zakonu o vojnih veteranih.

K 2. ČLENU

S predlagano dopolnitvijo 88. člena Zakona o organiziranosti in delu v policiji se urejajo oziroma dopolnjujejo pravice za upokojene uslužbenke policije, ki so se upokojili iz razlogov invalidnosti. Policisti pri opravljanju dela tvegajo in izpostavljajo svoje zdravje in življenje. Pri izvajanju nalog in pooblastil policije prihaja tudi do poškodb, katerih posledica je invalidnost. V primeru I. stopnje invalidnosti ali težjih okvar zdravja nastopijo pogoji, ko policist zaradi zdravstvenih omejitev skladno z določbami tega zakona ni več zmožen opravljati nalog policije, niti več ne more izpolnjevati pogojev za uslužbenca policije.

V takšnih primerih se policisti po določbah predpisov, ki urejajo invalidnost, tudi invalidsko upokojijo. Določbe zakona in aktov sprejetih na njihovi podlagi ne predvidevajo možnosti podaljšanja najema službenih stanovanj, saj tako zakon kot izvedbeni akti primarno varujejo interes aktivno zaposlenih uslužbencev policije. Izhajajoč iz temeljnih določb Ustave, mednarodnih konvencij, pravičnosti in humanosti je nesprejemljivo policista, ki je pri opravljanju nalog policije trajno izgubil zdravje, postaviti v situacijo, ko mu bo zakonodajalec odrekel oziroma mu odvzel stanovanjsko pravico. Osebe s trajnimi okvarami zdravja so upokojene, nimajo možnosti preživetja ali dela, zato so posledično socialno šibke in jih je iz teh razlogov potrebno pravno varovati. V to kategorijo spadajo tudi uslužbenci policije, ki zbolijo zaradi poklicnih bolezni, torej bolezni, ki so v povezavi z opravljanjem nalog policije.

Predlagana dopolnitev ureditve se nanaša tudi na primere priznanih invalidnosti I. kategorije in drugih posebej utemeljenih razlogov, ki jih predloži prosilec. Poklic policista je izpostavljen večjim nevarnostnim tveganja za zdravje. S spremembami in dopolnitvami zakonodajalec ureja primere policistov, ki utrpijo trajne okvare zdravja. V primeru trajne invalidnosti upokojene policiste izenači z redno zaposlenimi uslužbenci policije. Zakonodajalec takšne primere kot socialno in zdravstveno šibke varuje in jim daje garancijo za nemoteno življenje in upokojitev oziroma ohranja pravico do prebivališča. S tem se omogoča nemotena zdravniška oskrba, kadar je v konkretnem primeru potrebna. Zakon uvaja tudi druge primere posebej utemeljenih razlogov, pri čemer jih mora izkazovati prosilec, upravljalec stanovanjske pravice oceni njihovo utemeljenost. Konkretnih primerov, ki bi zapadli pod to kategorijo ni mogoče vnaprej predvideti, vezani so na posamičen primer, kot je na primer vezanost na specifične zdravstvene ustanove zaradi bolezni in podobno.

Enako velja za vojne veterane oziroma vojne veteranke po Zakonu o vojnih veteranih.

K 3. ČLENU

Določa se prehodno obdobje v, katerem je potrebno uskladiti predpisa iz 86. in 88. člena Zakona o organiziranosti in delu v policiji.

K 4. ČLENU

Določa običajni rok za začetek veljavnosti zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE DOPOLNJUJETA

86. člen (pravice družinskih članov po smrti policista)

(1) Ožjim družinskim članom policista, ki je pri opravljanju operativnega ali drugega nevarnega dela izgubil življenje, pripadajo tudi naslednje pravice:

- psihološka pomoč in podpora ob smrti policista;
- štipendiranje otrok in posvojencev, ki se šolajo v osnovni in srednji šoli, ter študentov, vendar ne dlje, kakor do leta, v katerem dopolnijo 27 let starosti;
- prednost pri vpisu v dijaški ali študentski dom;
- kritje stroškov šolske malice ali bonov za študentsko prehrano;
- prednost pri vpisu v javni vrtec, zasebni vrtec s koncesijo in zasebni vrtec, ki se financira iz občinskega proračuna;
- povračilo stroškov javnega vrtca, zasebnega vrtca s koncesijo ali zasebnega vrtca, ki se financira iz občinskega proračuna;
- brezplačno svetovanje in nudenje informacij v zvezi z urejanjem zadev, povezanih s smrtjo policista;
- prednost pri zaposlitvi brezposelnega zakonca, zunajzakonskega partnerja, partnerja partnerske zveze, otroka v policiji pod pogojem, da izpolnjuje pogoje za zasedbo delovnega mesta, določene v 44. členu tega zakona;
- brezplačna uporaba počitniških zmogljivosti ministrstva deset let po smrti policista, in sicer sedem dni v letu.

(2) Osebe iz druge alineje prejšnjega odstavka imajo pravico do štipendije v višini razlike med osnovo, ki znaša 100 odstotkov najvišje možne kadrovske štipendije v skladu z akti vlade o štipendiranju za otroke, ki se šolajo v osnovni šoli, 110 odstotkov za dijake srednjih šol in 120 odstotkov za študente, ter štipendijo, ki jo prejema upravičenec.

(3) Štipendija, določena na način iz prejšnjega odstavka, se poveča za 40 odstotkov, če prejemnik štipendije med šolanjem prebiva zunaj kraja stalnega prebivališča.

(4) Upravičenec izgubi pravico do štipendije, kritja stroškov šolske malice ali bonov za študentsko prehrano, če je pravnomočno obsojen zaradi naklepne kaznivega dejanja, za katerega se storilec preganja po uradni dolžnosti, in je zanj predpisana kazen zapora najmanj pet let, ali je pravnomočno obsojen zaradi drugega kaznivega dejanja na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot šest mesecev. Pravico do štipendije izgubi tudi mladoletnik, če mu je izrečen vzgojni ukrep oddaje v vzgojni zavod ali oddaje v prevzgojni dom v skladu s kazensko zakonodajo.

(5) Sredstva za uveljavljanje in uživanje pravic po tem členu zagotavlja ministrstvo.

(6) Način uveljavljanja in dodelitve pravic ožjim družinskim članom po smrti policista iz tega in naslednjega člena predpiše vlada.

88. člen (službena stanovanja in počitniška dejavnost)

(1) Uslužbencem policije se dodeljujejo službena stanovanja.

(2) Minister z internim aktom določi merila in kriterije ter postopke za dodeljevanje službenih stanovanj, samskih sob in ležišč v samskih sobah. Minister določi tudi način uporabe samskih sob in ležišč v samskih sobah.

(3) Upokojenim uslužbencem policije se omogoči koriščenje počitniških zmogljivosti ministrstva pod pogoji, ki veljajo za uslužbence ministrstva.